

KESÄ 2025 Lomitus

SASTAMALAN
KAUPUNGIN
LOMITUSPALVELUT

LOMITTAJAT-SARJA meni suoraan suomalaisten sydämiin

TAMMIKUUSSA 2022 Maatalouslomittajat ry:n puheenjohtaja **Anne Ahola** sai puhelun, jossa tuotantoyhtiö tiedusteli sopivia lomittajia kehitteillä olevaan tv-sarjaan. Loppu onkin suomalaista tv-historiaa.

- Puhuimme siinä sitten varmaan puoli tuntia, tai minä puhuin ja Heidi kuunteli. Hän kyysi, että teenkö minäkin lomittajan hommia ja olisinko kiinnostunut tv-sarjasta. No tottakai olin kiinnostunut. Tuuletin puhelun jälkeen, että kerrankin joku huomaa meidät lomittajat, Kuhmoisissa asuva Ahola kertoo.

Ahola teki itsestään 5–6 esittelypätkää ja kuvaaja kävi tekemässä hänestä demovideon.

- Hetken aikaa oli epätietoisuutta, että tehdäänkö sarjaa ollenkaan. Keväällä 2023 saimme sitten ilmoituksen, että sarjan kuvaukset alkavat kesällä.

Idea Lomittajat-sarjasta oli tullut yhdeltä tuotantoyhtiön työntekijältä, jolla oli lapsuusmuistoja maaseudusta ja lehmistä.

- Saimme heti Osmot (=pienet tallentavat kamerat) itsellemme, joilla tuotimme itse materiaalia. Alkuun tuli neuvoja, että olisi hyvä, jos näkyisi muutakin kuin pelkkiä jalkoja ja päälakea. Kuvaajat olivat useana päivänä kuvaamassa työpaikoillamme. En heitä oikein huomannutkaan, kun keskityin tekemään töitä.

Yli puoli miljoonaa katsojaa kerännyt tv-sarja on saanut paljon positiivista palautetta. Ahola muistuttaa, että sarja tehtiin ihmisille, jotka eivät tunne suomalaista maaseutua ja maataloutta. Lomittajat-televisiosarjassa mukana olleet maatalouslomittajat sekä sarjan tuottajat palkittiin Sarkamessuilla Maitoyrittäjät ry:n vuoden 2024 Maitoteko -palkinnolla.

- Olihan se upea tunne, kun 200 ihmistä taputtaa seisaaltaan meille. Ihmiset ovat tulleet kiittämään, halaamaan ja itkemäänkin sarjan aiheuttamasta hyvän mielen liikutuksesta, Ahola sanoo ja liikuttuu itsekin.

Kuinka Aholasta tuli maatalouslomittaja? Kotona Kuhmalahden Vehkaperän kylällä oli yksi lehmä, mikä sai Anne-tytön kaiken huomion.

– Tädit ja muut tutut ovat sanoneet, että kyllä Annessa jo pienenä näki tulevan karjanhoitajan. Lähdin 17-vuotiaana Ulvilaan karjatalouskouluun ja sillä tiellä ollaan edelleen.

Aholan ensimmäinen työpäivä maatalouslomittajana oli 14.5. 1984. Muistiin on jäänyt, että silloin lypsettiin vielä käsinkin joissain paikoissa.

– Lehmät lypsettiin pellolla, vaikka vettä

tuli niskaan. Jauhoämpäri vaan lehmän eteen ja lypsämään.

Mikä lomittajan työstä tekee sellaisen, että Aholankin tapauksessa työuraa on kertynyt yli 40 vuotta? Ja vielä viisi vuotta olisi jäljellä.

– Ne lehmät, ne lehmät, ne lehmät. Toinen on oma vapaus, vaikka meillä työajan seuranta ja määrätty työajat onkin. Tämä on sydämen työtä. Kävin kokeilemassa puolisen vuotta työnjohtajan hommia lomatoimistossa. Olen nähnyt nämä kaikki puolet ja se on kyllä avartanut ajattelua.

MITÄ KUULUU Lomittajat-sarjan tähdille?

– Kaipaanko takaisin lomitustyöhön? To-dellakin kaipaen. Vaikka nyt on monta mahdollisuutta ja tietä auki, niin kyllä lomittajana oleminen on aina se minun juttuni.

OUTI LEPPÄSELLÄ on takana ensimmäinen vuosi liiketalouden tradenomin koulutusta ja koulu jatkuu täyspäiväisesti taas syksyllä.

– Työskentelen tällä hetkellä Hollolassa Faballa, jossa yhdistyy liiketalouden ja karjatalouden osaaminen. Vapapäivinä teen edelleen lomituksia Sysmän alueella aina tarpeen mukaan.

– Kuvausprojekti oli haastava mutta palkitseva kokemus. Projekti oli välillä väsyttävä ja rankka tehdä jo valmiiksi raskaan päivätyn ohella, mutta ehdottomasti kokemisen arvoisen. Tv-sarja on lisännyt lomittajan ammatin arvostusta, avaten monille sen merkityksen ja modernisoitumisen.

– Sarjasta saatu palaute on ollut yksinomaan positiivista, ja se on koskettanut niin kaupunkilaisia kuin maatalousväestöäkin, mikä näkyy myös sarjan suosiossa. Ja johan sen näkee katsojaluvuista, että sarjasta on tykätty.

JOUKI TCHAOUS vastaa puhelimeen Lem-päälässä Mäkelän kauppapuutarhalla, mikä on hänen nykyinen työpaikkansa. Takana on myös toinen vuosi monimuoto-opiskelua Seinäjoen ammattikorkeakoulussa, tähtäimenä agrologin tutkinto.

– En olisi ikinä uskonut, että pystyn sisäistä-mään näin paljon uutta asiaa. Siitä hatunnos-to itselleni. Lomittajan työstä on ollut paljon apua agrologin opintoihin.

– TV-sarjan kuvaukset olivat helppo koke-mus. Kuvaajat vain seurasivat työtäni. En olisi ikinä ryhtynyt siihen, jos sarja olisi keskittynyt pelkästään minuun.

RAKKAUS ELÄIMIIN

johdatti maatalouslomittajaksi

MILLA HONKARINTA istahtaa hetkeksi tallin käytävälle. Saman seitsenpaikkaisen tallin, minkä he miehensä Antin kanssa vuonna 2000 Eräjärveltä ostivat. Maatalouslomittajan ammatti valikoitui eläinrakkaan Honkarinnan työksi, vaikka työura olikin alkuvaiheessa jo-

tain aivan muuta. Mutta ennen sitä matkaamme 1990-luvulle ja Tornioon.

–Valmistuin vuonna 1996 alun perin kuvataiteilijaksi. Keskeytetään hetkeksi, kun mies lähtee moottoripyörällä, Honkarinta sanoo.

Moottoripyörän äänen kadottua pihasta

” Nyt tämä tun-
tuu omalta alalta,
enkä vaihtaisi tätä
pois.

muualla Suomessa. Antti oli valmistunut medianomiksi. Päätimme lähteä joko Helsinkiin tai Tampereelle. Mietimme, ettei vaihtoehto ole ainakaan Helsinki. Muutimme Teiskon Kämmenniemeen, ja hankin ensimmäisen oman hevoseni.

He olivat vuokralla omakotitalossa, mutta ajatus oli kuitenkin saada hevosia vielä joskus omaan pihaan. Eräjärven paikan he löysivät lehti-ilmoituksen perusteella.

Honkarinnan lomittajan uraa edelsi pitkä aika mainosalalla.

– Ala muuttui paljon ja lomautuksia alkoi tulla. Kävin työvoimatoimistossa ja kuulin, että Ahlmanilla on mahdollista suorittaa karkajalouden ammattitutkinto. Vuonna 2007 aloitin lomittajan työt viikonloppuisin ja loma-aikoina, kun muina aikoina tein vielä mainoshommia. Kilpailin hevosellakin SM-tasolla vielä siihen aikaan.

Eläinrakkaus oli Honkarinnan mukaan tärkein asia, mikä sai harkitsemaan maatalouslomittajan ammattia.

– Olinhan minä pyörinyt tuttavien maatioloillakin nuorempana, vaikken siellä mitään järkevää ikinä tehnyt, Honkarinta naurahtaa.

– Nyt tämä tuntuu omalta alalta, enkä vaihtaisi tätä pois. Tässä tekemisessä on oma vapautensa. Vastuutakin on, mutta siihen on kasvanut hevostalleilla työskennellessä. Ensi alkuun minulla oli lomitettavanakin pääasiassa hevospaikkoja, mutta esimerkiksi tällä hetkellä käyn yhden hevostallin lisäksi maitotiloilla, sikalassa, vasikkakasvattamossa ja kanalassakin lomittamassa.

horisonttiin tomupilvi seuranaan, haastattelu jatkuu.

– Suuntauduin tietokonegrafiikkaan opiskellessani Torniossa taiteen ja viestinnän linjalla. Jäin sinne valmistumisen jälkeen opettajaksi, mutta alan varsinaiset työt olivat

ELÄINTEN-
HOITOTYÖT/
RISKIEN
HALLINTA

OPERANTTI ehdollistuminen edistää työturvallisuutta

MILLA HONKARINTA on erikoistunut maatalouslomittajan työnsä ohella eläinten kouluttamiseen, mikä alkoi omien kissojen kouluttamisella 1980-luvun lopulla. Honkarinta puhuu vahvasti operantin ehdollistumisen puolesta eläinten käsittelyssä.

– Halusin tehdä kissasta koiran ja katsoa onnistuinko, ja onnistuinhän minä. Kaikki eläimet oppivat, kun niitä opettaa. Olen kouluttanut

EI KOSKE MUA

ASENTEISSA
KORJATTAVAA/
TYÖTÄ RVEYS-
KULTTUURI

hevosia ratsuiksi ja ajolle. Oman koiran kanssa aloitin kouluttamisen 2000-luvun alussa. Tutustuin pentukurssilla ”operanttiin ehdollistumiseen”, mikä tarkoittaa tekemällä oppimista. Eläin joutuu itse keksimään, mistä palkan saa. Tuotantosuunnalla ei ole tässä koulutustekniikassa väliä, vaan se toimii kaikilla eläinlajeilla, jopa kaloilla. Operantin ehdollistumisen avulla

eläimen käytös muokataan ennakoitavaksi ja eläimestä tulee yhteistyökykyinen.

– Isojen ja voimakkaiden eläinten pelko ja jännittäminen niiden kanssa työskennellessä on ongelmallista, mutta siedättämällä ne vähenevät ja eläin tottuu erilaisiin välineisiin ja toimenpiteisiin. Työtehtävät voidaan suunnitella paremmin ja pitää kaikkien osapuolten loukkaantumisriskin minimissä.

Nopea ja tehokas tekniikka

Honkarinta on pitänyt lomittajille päivän mittaisia kursseja operantista ehdollistumisesta. Lomittajat ovat hänen mukaansa hyvin huomanneet kuinka tärkeä osuus esimerkiksi oikealla ajoituksella on eläinten käsittelemisessä.

– Opetimme Ahlmanin navetassa nuor-
karjalle kohdetyöskentelyä. Kosketuskepin opetuksella eläintä voidaan kuljettaa pysymällä itse turvallisella etäisyydellä, mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi väliaidan toisella puolella. Kosketuskepikeksi soveltuu mikä tahansa pieni esine pitkän kepin päässä. Koulutuskin voidaan tehdä aidan toiselta puolelta.

Riimuun pukeminen opetetaan tekemällä riimusta eläimelle miellyttävä asia. Positiivisella vahvisteella eläin haluaa riimun päähänsä ja laittaa itse turpansa riimunlenkin läpi.

– Tämä koulutustekniikka on nopea ja te-

hokas. Eläin oppii ja muistaa tehtävän muuttaman minuutin harjoittelun jälkeen. Eläinten yhteistyökyky paranee, ja työympäristöstä tulee miellyttävämpi ja turvallisempi. Eläin ei stressaa, kun on tottunut käsittelyyn.

– Voimakeinojen käyttö vähenee, kun eläimet on koulutettu. Kysymys on usein sekuntien osista. Ennakoasenteitakin olen kohdantunut, ja niitä tulee usein miehiltä, jotka yrittävät pärjätä voimansa avulla. Helpommalla ja turvallisemmin selviää, kun käytetään hyödyksi eläimen omaa aktiivisuutta ja sen omatoimista oivaltamista.

Eläinten kouluttaminen kannattaa aloittaa niiden ollessa nuoria, jolloin säästää aikaa niiden ollessa vanhempia. Vanhakin eläin oppii, mutta sillä on koulutushistoria rasitteena.

– Oppimisen lainalaisuudet ovat ihan samat. Jos löytyy palkka (makupala, rapsutus, lelu), positiivinen vahvistaminen onnistuu. Se on hyvin tehokas koulutuksen muoto. Toistojen avulla eläin yhdistää käytöksen mukavaan asiaan.

Kiireessä unohtuu usein työ-
turvallisuuskin. Honkarinnalla on tähänkin hyvä vinkki.

– Kannattaa hetkeksi pysähtyä tarkkailemaan eläimiä ja käydä käsittelemässä nuoria yksilöitä. Eläimiä katsomalla oppii paljon, hän muistuttaa.

KIIREEN
AIHEUTTAMAT
VAHINGOT

ONNISTUNUT lomitus mahdollistuu yhteistyöllä

RAUTAJÄRVEN kylässä Pälkäneellä sijaitseva Sarkasen tila on ollut saman suvun hallussa jo vuodesta 1632. Tällä hetkellä tilaa isännöivät **Jaakko** ja **Heikki Ahola**. Veljesten sisko **Elina** hoitaa karjanhoitotöitä oman yrityksensä kautta laskuttaen ja tekee oman firmansa myyntiin myös "Sarkasen tilan jäätelöä".

– Vanhempamme ovat aloittaneet maidontuotannon kaksi kertaa aivan tyhjistä: 1990-luvun alussa ja vuonna 2010 navettapalon jälkeen. He ovat nähneet koko suomalaisen maidontuotannon kierron. Tällä hetkellä meillä on kaksi robottia ja 130 lypsävää umpilehmät mukaan lukien.

– Tilallamme on kolme lomaan oikeutettua ja yleensä aina yksi lomittaja kerrallaan töissä. Kun joku meistä lomailee, lomittaja kantaa vastuun arkihoitorutiineista palkatun väen

tukiessa häntä esimerkiksi ruokinnassa. Näin lomittaja pääsee tekemään sitä, mitä hän parhaiten osaa. Lomittaja on meille tärkeä työvoimaresurssi, jota ilman emme pystyisi irtaantumaan tilan töistä, Jaakko Ahola kiittelee.

Sarkasen tilalla on käytössä työvuorolistat, jotka tehdään 4–5 kertaa vuodessa. Listoja tehdessä tarkastellaan myös missä kohtaa olisi järkevintä käyttää lomaoikeutta. Odotukset lomitusta kohtaan ovat Aholan mukaan realistiset.

– Eläinten, koneiden ja ihmisten kanssa hommia tehdessä, muuttujiakin saattaa aina tulla. Yrittäjänkin pitäisi aina miettiä työvuorosuunnittelussa se "mitä jos?"-vaihtoehto, sillä kaikkeen tulisi osata varautua. Meitäkin on kaksi yrittäjää, jotka käymme tilan ulkopuolella töissä. Ennakoimalla mekin haluamme, että

Onnistunut lomitus maatalousyrittäjän näkökulmasta

Tiina Katainen, Pyytölammen tila

täällä on kaikki valmista, kun lomittaja tulee töihin, eikä hänen tarvitse itse soveltaa.

Ahola kertoo, että he pyrkivät tekemään lomituspyynnöt kolme kuukautta ennakoon.

– Emme ole onneksi joutuneet hyödyntämään äkillistä sijaisapua, mutta olemme mietineet, että lomittaja voisi silloin tehdä meillä yksiosaisen työpäivän.

Aholat käyvät jokaisen lomittajan kanssa aina suunnitelmat ja huomioitavat asiat läpi. Ensimmäisen lomituspäivän aikana heistä joku on aina paikalla, jos lomittajalla tulee kysyttävää.

– Haluamme olla houkutteleva työpaikka, sellainen paikka minne olisi mukava tulla. Kun puitteet ovat kunnossa ja ilmapiiri on hyvä, vaikuttaa se kyllä lomittajienkin jaksamiseen ja työkuormaan. Kun on vastuussa omista työntekijöistään, on tietenkin samalla tavalla vastuussa myös lomittajista ja heidän työturvallisuudestaan.

Jos lomatoimistosta päin otetaan yhteyttä ja tarjotaan lomittajaa, tarjoukseen kannattaa tarttua, Ahola mainitsee.

– Tällöin voi itse keskittyä tekemään muuta, varsinkin kun kiireet pellolla alkavat, perheen kanssa pitäisi myös olla ja hyvä olisi harrastaakin, kalastuksen ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen parissa viihtyvä mies muistuttaa.

Ahola kertoo, että lomatoimiston kanssa asiat toimineet oikein hyvin.

– Lomitusnetti ei varmasti tule korvaamaan ihmiskontaktia, vaikka hyvä järjestelmä onkin. Puhumalla toisen ihmisen kanssa saa aina järjesteltä asiasta parhaiten päin. Joustavuus toimii molempiin suuntiin. Lomatoimiston kanssa saa aina esimerkiksi sorvattua kenen lomat ovat tuettuja maksullisia. Vaikuttaa siltä, että lomatoimistossa on hyvä meininki ja sinne on löydetty hyvät ihmiset töihin, Ahola pohtii.

Kuvassa lomituspalveluesimiehet: Vasemmalta lukien: Mia Puska, Hanna Ahro, Pia Isomäki, Päivi Rantanen, Päivi Hakala, Sanna Korkeasalo, Mirja Jaakkola ja Anne Kauriinoja.

SASTAMALAN KAUPUNGIN

lomitushallinto esittäytyy

KANKAANPÄÄN JA SASTAMALAN lomituskäytäntöjen yhdistyminen vuoden 2025 alussa tarkoitti muutoksia myös lomitushallinnon henkilöstöön ja työtehtäviin. Varsinaisen lomitustyön maakunnissa tekee 155 kuukausipalkkaista maatalouslomittajaa, noin 280 tuntipalkkaista maatalouslomittajaa lyhytaikaisissa työsuhteissa, sekä noin 50 yksityistä lomituspalveluyrittäjää, joilta kaupunki ostaa

lomituspalveluita tarpeen mukaan. Kunnallisen lomituksen lisäksi noin 13 % maataloista on valinnut lomitustuodoksi itse järjestetyn lomituksen.

Lomituspalveluiden tuottamiseen liittyy myös erilaisia hallinnollisia ja lakisääteisiä tehtäviä. Sastamalan lomatoimistolla työskentelee tällä hetkellä 15 henkilöä. Hallinnon työtehtävät on jaettu pääpiirteittäin kahteen

osaan. Lomittajien työnjohtotyöstä vastaavat lomituspalveluesimiehet ja muusta hallinnon työstä muu hallintohenkilöstö.

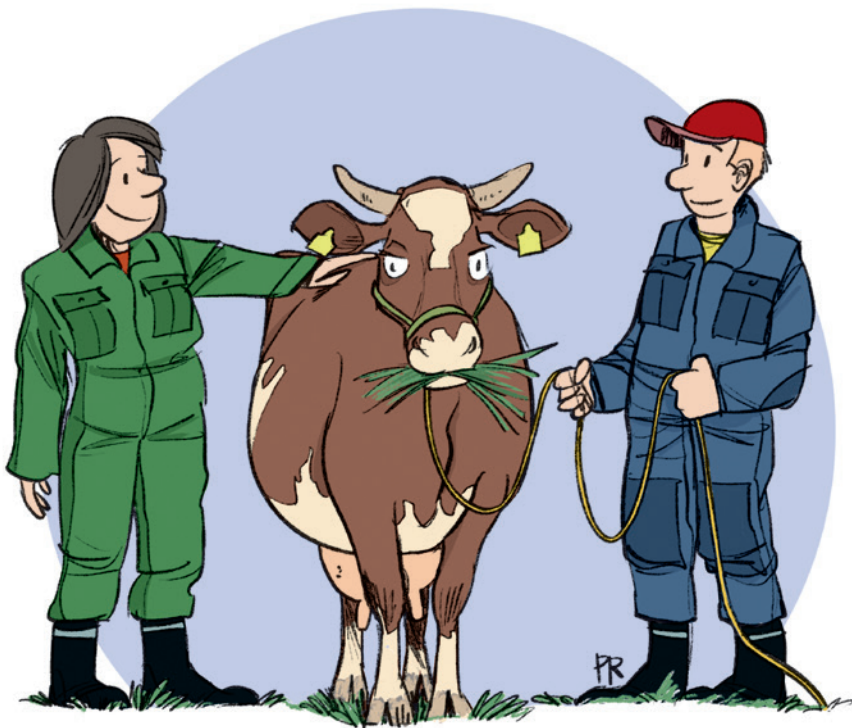
Lomituspalveluesimiehet vastaavat oman työnjohtoalueen maatalousyrittäjien asiakaspalvelusta ja lomituserjestelystä, lomittajien työnjohtotyöstä ja siihen liittyvistä työtehtävistä ja velvollisuuksista. Esimiestyöhön sisältyvät myös maataloilla tehtävät työnjohdotokäynnit, yhteistyösuunnitelmat ja olosuhdekartoitukset. Esimiehet vastaavat myös työturvallisuudesta ja maatalojen työaikamitoituksista.

Muun joukon vastuulla ovat muut lomitusten järjestämiseen liittyvät hallinnolliset tehtävät. Eri hallintoprosesseille on omat nimetyt vastuuhenkilönsä, esimerkiksi palkkahallinnon, viranomaispäätösten ja muiden

hallinnollisten tehtävien osalta. Päätöksiä lomituksessa tehdään lomitusoikeuteen liittyen (vuosiloma, sijaisapu, itse järjestetyn korvauspäätökset) noin 2 500 päätöstä vuodessa, sekä muita päätöksiä, esim. vahingonkorvaukset ja henkilöstöpäätökset. Lomitushallinnossa palkkahallintotehtäviin sisältyy vielä tois-
taiseksi varsin paljon manuaalista laskentaa, jonka toivotaan helpottuvan 2027 käyttöön otettavan uuden lomitussovelluksen myötä. Hallinnon tehtäviin sisältyvät myös työvaatehankinnat, täydennyskoulutukset, osto- ja myyntilaskutus, työsuojelupäällikön tehtävät, hankinnat ja tiedotus. Lomitushallinto vastaa myös kaupungin ja Melan suuntaan rahoitukseen liittyvistä tehtävistä ja vastuista, kuten talousarvio, tilinpäätös ja valtionkorvaukseen liittyvät tehtävät.

Kuvassa muut hallintohenkilöt: lomituspalvelusihteeri Miia Honkanen, lomitushallintovastaava Heikki Jylhä, lomituspalvelusihteeri Arja Äijälä, lomitushallintosihteeri Juha Lampinen, lomituspäällikkö Sakari Eerola, lomituspalvelusihteeri Seija Marjamäki ja lomitushallintosihteeri Merja Pirkkalaniemi.

KIIMANTARKKAILU on taitolaji

KIIMANTARKKAILUN tärkeyttä ei voi olla korostamatta. Onnistunut kiimantarkkailu mahdollistaa oikeaan aikaan tehdyt siemen-nykset. Tämä taas edesauttaa saamaan lehmät hyvin tiineiksi ja pääsemään tavoiteltuihin poikimaväleihin. Haastattelimme aiheeseen liittyen karvialaista maatalousyrittäjää **Reetta Rukhalaa**.

- Lomittajan merkitys kiimantarkkailussa korostuu esimerkiksi silloin, jos maatalousyrittäjä on pitkällä sairaslomalla. Navetan arjen pitäisi pyöriä tuolloinkin normaalisti, eikä poikimaväli saisi venähtää. Tasaiset poikimiset ympäri vuoden takaavat tasaisen maitomäärän ja sujuvan eläinliikenteen navetassa, jolloin eläinpaikat ovat optimaalisessa käytössä ilman, että ruuhkaa tulee esimerkiksi vasikkapuolelle. Toki kaikki ei mene aina niin kuinka suunnittele, Rukhala kertoo.

Lehmien tiinehtyvyyteen vaikuttaa moni asia, ja kaikki vaikuttaa kaikkeen. Onnistunut ruokinta ja hyvät olosuhteet ovat myös oleellinen asia.

- Kiimantarkkailu on sellaista koko ajan "tuntosarvet pystyssä" olevaa hommaa. Kiimat näkee usein paremmin silloin, kun navetassa on rauhallista ja lehmät makaavat.

Pihatossa kiiman havaitseminen voi olla helpompaa, kun hyppivät lehmät paljastavat kiimassa olevan lehmän. Toki aktiivisimmat lehmät saattavat parsinavetassakin yrittää hyppiä vieruskaverin päälle ja tämän voi huomata helposti.

- Lehmän kiimakierto on noin 21 vrk. Esikiima kestää yleensä 1–3 päivää. Tällöin lehmän limaneritys lisääntyy ja aktiivisuus kasvaa. Lehmä kannattaa ottaa jo tässä kohtaa tarkempaan seurantaan, mutta siementäjiä ei

vielä tarvitse kutsua. Aluksi lima on harmaata ja vaaleaa, mutta se muuttuu koko ajan kirkkaammaksi.

– Ennen seisovaa kiimaa lehmä voi olla hyvin aktiivinen, huudella ja hyppii toisten selkään. Kun oikea ajankohta siemennykselle tulee, pysyy lehmä itse paikoillaan, jos sen selkään hypätään. Se ei enää huutele ja lima on kirkasta ja soljuvaa. Seisova kiima kestää noin puoli päivää eli on loppupeleissä todella nopeasti ohi, Ruhkala mainitsee.

Vaikka kiiman oireet ovat yksilöllisiä, voi oikean siemennysajankohdan pääsääntöisesti päätellä tuosta aktiivisimmasta vaiheesta.

– Eli jos lehmä huutelee ja hyppii aamulla, olisi illalla hyvä siemennysajankohta. Ja jos taas se huutelee ja hyppii illalla, niin optimaalinen siemennysajankohta olisi aamulla. Monella tilalla on itsellään toimilupa ja typpipönttö, niin siemennys onnistuu vaikkapa ilta-askareiden jälkeen. Itse olen siementänyt 13 vuoden ajan oman karjan eläimet.

Näkyviä kiiman merkkejä on helppo seurata. Läheskään kaikki eläimet ei huuda ja aktiivinen vaihekin voi kestää niin lyhyen aikaa, että se on ohi yön aikana. Karjanomistaja saat-
taa tuntea eläimensä niin hyvin, että huomaa kiimassa olevan pienimmistakin merkeistä.

– Itse olen parhaillaan bongannut kiimassa olevan korvien asennosta. Siinäkin toki lehmä on ollut tavallaan aktiivinen, kun on jäänyt lypsyn jälkeen seisomaan ja katsellut korvat pystyssä ympärilleen. Mutta ulkopuolisen on aika vaikea tällaisia havaita.

– Kaikenlaiset kiiman-
kierron oireet on kuitenkin hyvä seurata ja kirjata. Verestysten seuranta on myös tärkeää, jos sen

sattuu näkemään. Veri tulee pääsääntöisesti hyvästä kiimasta seuraavana päivänä, mutta tässäkin vaihteluväliä on 0–5 päivää. Mutta jos kiima on jäänyt näkemättä, niin verestysten kirjaaminen auttaa saamaan asiasta kiinni sitten seuraavaan kiimaan.

Tarkkailuun löytyy apuvälineitä

Tänä päivänä on olemassa paljon apuvälineitä, joita voi käyttää kiimantarkkailussa. Valvontakameran kautta voi seurata navetan öistä elämää.

– Meillä on käytössä aktiivisuuspannat, mitkä lähettävät tiedon keskusyksikköön, jos jonkun aktiivisuus on noussut. Muita kiimanseurannan apuvälineitä on esimerkiksi lehmän selän päälle liimattava väripatruunatarra, joka poksahdtaa jonkun hypättyä lehmän selkään. Myös progesteronin seuranta on oiva konsti kiimankiertojen selvittämisessä ja sen avulla voidaan selvittää hiljaisetkin kiimat.

Lomittajalle olisi hyvä jättää selkeät ohjeet, kuinka kiimanseurannassa halutaan toimia ja mitä havaintoja hänen tulisi kirjata ja ilmoittaa.

– Erilaiset skenaariot on kuitenkin hyvä käydä läpi. Soittaako lomittaja itse siementäjän vai käykö tilanväki siementämässä? Jos pihatossa pitää eristää kiimassa riehuja, niin mihin karsinaan se laitetaan? Meillä on käytössä liitutaulu, josta löytyy kiimakalenteri ja huomiolista siemennettävälle.

– Merkkaan taululle myös sellaiset eläimet, joita erityisesti toivon seurattavan. Koska siemennän kaikki itse, olen pyytänyt lomittajan laittamaan minulle WhatsAppiin tiedon kiimahavainnoista. Toki toimiva systeemi olisi myös esimerkiksi kirjaaminen sovittuun listaan tai suoraan kiimakalenteriin, Ruhkala toteaa.

SEURAAVAT LENKIT sukupolvien ketjussa

HIEKKATIE kiemurtelee peltovainioiden läpi sastamalaiselle Uusi-Rauvan tilalle, joka on ollut saman suvun hallinnassa vuodesta 1540. Sukupolvien ketjun järjestyksessään 18. lenkit, **Elli** (24) ja **Loviisa** (22), ovat valmiit ottamaan ohjat tilalla, kunhan saavat ensin opintonsa päätökseen. Molemmat opiskelevat maatalousalaa: Elli agronomiksi Helsingissä ja

Loviisa on kohta vaihtamassa agrologiopinnot Seinäjoelta Mustialaan.

- Olemme jo suunnitelleet sukupolvenvaihdosta (SPV), joka toteutetaan todennäköisesti viiden vuoden sisään. Äiti ja isä odottelevat jo eläkepäiviä, ja he haluavat luopua vastuusta ja antaa tilan eteenpäin.

- Olemme aina olleet tilalla, joten kyllä se

jatkaminen tulee ihan luonnostaan. Haluamme tuottaa ruokaa ja jatkaa näitä pitkiä perinteitä. Eihän tämä mikään helppo laji ole. Mietimme pitkään ennen laajennusta mitä tehdään, koska maailmantilannekin on mikä on. Tämä uusi navetta on valmistunut vuonna 2020 ja siinä on SAC:n takalypsyasema 2 x 15 lehmälle, Loviisa ja Elli sanovat.

Välillä sisaruksilla tulee vastaan tilanteita, joissa omaa ammattitaitoa joutuu todistamaan.

– Somessa tulee joskus kommentteja, joissa kyseenalaistetaan osaamisemme, koska olemme naisia. Tilallamme vierailevat saattavat kysyä missä miehet ovat, vaikka me tiedämme asiat yhtä hyvin.

Uusi-Rauvat ovat huomanneet, että ihmisillä on mielikuvia suomalaisesta maataloudesta, mutta heidän käyttämänsä lähteet eivät vastaa lainkaan sitä.

– Käytämme paljon sosiaalista mediaa, erityisesti Instagramia ja TikTokia, tuodaksemme kuluttajia lähemmäs alkutuotantoa. Kerromme esimerkiksi lehmien hoidosta ja tilan arjesta, jotta ihmiset ymmärtäisivät paremmin, mitä suomalainen maatalous on. Tavoitteenamme on tuoda positiivinen kuva maataloudesta ja rikkoo ennakkoluuloja.

Tulevaisuuden varalle riittää suunnitelmia

Siskoksilla ei varsinaisesti ole työnjakoa maatilan eri tehtävien välillä, sillä homma kuin homma luonnistuu molemmilta.

– Olen itse erikoistunut keinosiementämiseen ja Elli tekee ehkä enemmän konehommia, mutta kyllä minäkin niitä teen.

Konehommia riittää tilan 350 hehtaarin viljelyksissä, joista parisataa on nurmella ja loput kasvavat viljaa. Siskokset uskovat vakaasti siihen, että suomalaisen maatalouden tulevaisuus näyttää paremmalta.

– Tilojen määrä saattaa vähentyä ja tilakoot kasvavat. Meillä on täällä tilalla toivottavasti kaikkea uutta. Olemme miettineet lypsyrobotteja, mutta se vaatisi rakenteellisia muutok-

sia täällä navetassa, mitkä eivät kyllä olisi mitenkään mahdottomia toteuttaa. Toivottavasti olisi yksi pihattokin lisää hiehoille. Kyllä meillä on jo pitkä lista investointeja mietittynä, Elli ja Loviisa kertovat.

Uusi-Rauvat pitävät lomittajien tekemää työtä erittäin tärkeänä, koska ilman heitä tilan pyörittäminen olisi mahdotonta sairastumisten ja lomien aikana.

– Meillä on todella hyvät ja ammattitaitoiset lomittajat, ja kaikki ovat aina tosi mukavia ja reippaita. Olemme puhuneet siitä, kuinka haastavaa lomittajan työ on, koska heidän täytyy kiertää monia tiloja ja muistaa eri käytäntöjä. Työnkuva on laaja ja vaatii paljon osaamista.

”Haluamme tuottaa ruokaa ja jatkaa näitä pitkiä perinteitä.”

Harrastuksiinkin sisaruksilla jää aikaa ja kesäisin he saattavat pyörittää lavatansseissa. Loviisa maalaa mielellään ja Elli on mukana monenlaisessa järjestötoiminnassa.

– Valmistuin varhaiskasvatuksen opettajaksi ja työskentelen osa-aikaisesti oppimishaasteiden kanssa kampailevien lasten kanssa, Elli mainitsee.

Tyypillistä työpäivää ei ole, mutta yksi elementti jokaisena päivänä toistuu.

– Mummun ruokapöytä on meille katettu joka päivä klo 11.30. Hän täyttää 90 vuotta tänä kesänä. On ihanaa, että saamme aina lämmintä ja ravitsevaa ruokaa. Jos emme ole ajoissa syömässä, saamme varmasti mumolta puhelinsoiton.

SASTAMALAN LOMITUKSEN TYÖNJOHTOALUEET

Kesän rajoitetut palveluaikamme ajalla 7.7.–1.8.2025:

- Puhelinpalvelu klo 9–12
- Puistokadun toimipiste avoinna klo 9–12
- Honkajoen ja Virtain sivupisteet suljettu

OKRA
-se oikea maatalousnäyttely-

Oripään lentokentällä
2.-5.7.2025

www.okramaatalous.fi

**OLEMME TAVATTAVISSA
OKRA 2025 -NÄYTTELYSSÄ
ORIPÄÄSSÄ 2.-5.7.2025.**

Meidät löytää osastolta
D26. Osasto on yhteinen
Vehmaan ja Etelä-Suomen
lomitusyksiköiden kanssa.
Tervetuloa!